

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Tirse (Brakel, Oost-Vlaanderen)

Projectcode bureauonderzoek: 2022B249

Projectcode landschappelijk bodemonderzoek: 2022D67

Februari – april 2022

Voorafgaand: archeologienota met ID 21756

NOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK (FASE 1)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2022

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Brakel
	Deelgemeente	Nederbrakel
	Postcode	9660
	Adres	Tirse, 9660 Brakel
	Toponiem	Tirse
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 107432$ $Y_{\min} = 166282$ $X_{\max} = 107587$ $Y_{\max} = 166389$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Brakel, Afdeling 1 (Nederbrakel), Sectie A, nr's 696h, 696k, 697 ^e , 698d en 699l Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuw skatepark met bijhorende groenaanleg aan Tirse te Nederbrakel. Het volledige projectgebied is ca. 5878 m² groot. Hiervan is ca. 1048 m² in gebruik als parking en 267 m² wordt ingenomen door een bufferbekken. Het bestaande bufferbekken wordt uitgebreid. De aanwezige verharding blijft behouden. De geplande ingrepen beslaan een gecombineerde oppervlakte van ca. 3101 m².

Nederbrakel is gelegen in de zandleemstreek, in de Vlaamse Ardennen. Het terrein is gelegen op de westelijke rand van de vallei van de Zwalmbeek en wordt omringd door de Kouterbeek in het noorden en de Slijpkotmolenbeek in het zuiden. Het projectgebied is aldus gelegen binnen moeras- en overstromingsgebied. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer waarbij de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. Hoewel de bodemkaart geen informatie weergeeft kan redelijkerwijs aangenomen worden dat de ondergrond bestaat uit hydromorfte zandleem of klei. Vanwege deze nattere toestand zijn deze terreinen doorgaans minder geschikt voor bewerking of permanente bewoning. De randen van deze meersgebieden en drogere opduikingen binnen het overstromingsgebied zijn wel locaties die bij voorkeur werden geëxploiteerd door rondtrekkende jager-verzamelaars, aangezien er optimaal geprofiteerd kan worden van overlappende biotopen. Teneinde de bewaringskansen m.b.t. artefactensites te evalueren werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werd in elke boringen een geroerd bodemprofiel waargenomen dat wijst op relatief recente verstoring.

Deze natte toestand is ook te zien op het beschikbaar cartografisch materiaal. Zowel op de Villaretkaart als de Ferrariskaart is te zien dat het onderzoeksgebied wordt aangesneden door de loop van de Molenbeek. Het terrein is ingekleurd als grasland en vrij van bebouwing. De dorpskern van Nederbrakel situeert zich een 100-tal meter ten zuidwesten van het onderzoeksgebied. Op 19^e-eeuwse bronnen is te zien dat de Molenbeek is rechtgetrokken en ten zuiden van het onderzoeksgebied loopt. Het terrein blijft vrij van bebouwing. Op de Vandermaelenkaart is nog steeds een gebruik als grasland aangegeven. Binnen de orthofotosequentie is te zien dat het terrein in gebruik was als landbouwgrond tot aan de opname van 2017. Dan is te zien hoe op het terrein grondwerken aan de gang zijn en de huidige infrastructuur wordt gerealiseerd. Uit de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat deze het bodemarchief hebben verstoord.

In de ruime omgeving zijn verschillende archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. De gekende sites betreffen voornamelijk zgn. off-site relictten die wijzen op menselijke aanwezigheid tijdens de ijzertijd, Romeinse periode en middeleeuwen. Op verschillende locaties werd materiaal aangetroffen dat wijst op de aanwezigheid van een Romeins wegtracé tussen Bavay, Blicquy en Velzeke. Ook bij meerdere veldprospecties werd vondstmateriaal uit de Romeinse periode aangetroffen en gerecupereerd. Tevens werden bij onderzoek en prospectie in de buurt enkele silexartefacten ingezameld. Hoewel concrete bewoningssporen ontbreken, wijzen de archeologische indicatoren op quasi doorlopende menselijke aanwezigheid in de omgeving sinds de steentijden.

Hoewel de beschikbare gegevens wijzen op een trefkans inzake archeologisch erfgoed wijzen de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek op een geroerd bodemarchief.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werkzaamheden aan Tirse te Brakel worden geen bijkomende onderzoeksdaten aanbevolen. De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek wijzen op een verstoord bodemarchief. De kans dat verder archeologisch onderzoek, in eender welke vorm, nog kan leiden tot enige kenniswinst is zo goed als onbestaand. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de inrichting van nieuwe sportinfrastructuur te Brakel. Op basis van de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek kan gesteld worden dat het bodemarchief ter hoogte van het projectgebied is verstoord. Verder archeologisch onderzoek is niet zinvol.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.